

Verksamhetsplan 2016 för FOU nu

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING	3
MÅL OCH UPPDRAG	4
ARBETSPROCESS	4
PRIORITERADE OMRÅDEN	5
PROJEKT OCH PROCESSER	7
MILJÖ- OCH JÄMSTÄLLDHETSARBETE.....	11
PERSONAL OCH EKONOMI.....	11

Sammanfattning

FOU nu är en forsknings- och utvecklingsenhet med målsättningen att bidra till ökad kvalitet och effektivitet inom vård och omsorg om äldre personer och vuxna med funktionsnedsättning.

Värde för den enskilde (brukaren, patienten, anhörig mm.) eftersträvas genom att tillsammans med berörda och intresserade aktörer stödja hållbara lokalt förankrade utvecklingsprocesser, där kommun och landsting möts, samtidigt som vi tillsammans tar fram ny kunskap till gagn för utveckling.

Processernas innehåll och form färgas av lokala förutsättningar och de utvecklingsbehov och utmaningar som synliggörs tillsammans med ägarna, berörda verksamheter, brukare/patienter och andra samarbetspartners.

Arbetet baseras på ägarna gemensamma fokusområden och prioriteringar. För 2016 har följande områden lyfts fram (utan inbördes ordning):

- 1. Stöd till personal- och kompetensutveckling**
- 2. Stöd i arbetet med att öka samverkan mellan vård och omsorg**
- 3. Stöd för utvecklingen vård och omsorg i hemmet**
- 4. Stöd till implementering av välfärdsteknologi, teknikstöd och e-hälsa**
- 5. Stöd för systematisk kvalitetsutveckling**

Arbetet inom FOU nu stödjer utvecklingen mot Framtidens Hälso- och sjukvård, det vill säga de stora utmaningarna som hälso- och sjukvården står inför vad gäller exempelvis primärvårdens, äldrevårdens och äldreomsorgens utveckling. I detta ligger även att bidra till samverkan och utveckling för nätverkssjukvården, även i motsvarande processer inom kommunerna.

FOU nu är en samägd forsknings- och utvecklingsenhet där Stockholm läns landsting och de sju kommunerna, Ekerö, Järfälla, Sigtuna, Sollentuna, Solna stad, Upplands-Bro samt Upplands Väsby utgör ägarna.

Mål och uppdrag

FOU nu är en forsknings- och utvecklingsenhet med målsättningen att bidra till ökad kvalitet och effektivitet inom vård och omsorg om äldre personer och vuxna med funktionsnedsättning.

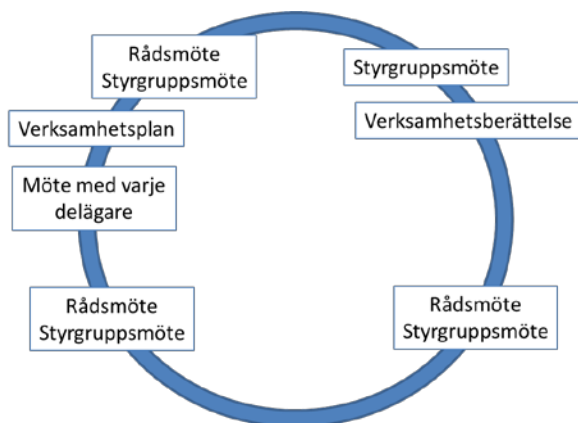
Värde för den enskilde (brukaren, patienten, anhörig mm.) eftersträvas genom att tillsammans med berörda och intresserade aktörer stödja hållbara lokalt förankrade utvecklingsprocesser, där kommun och landsting möts, samtidigt som vi tillsammans tar fram ny kunskap till gagn för utveckling.

FOU nu stödjer användning av evidensbaserad kunskap i den praktiska vården och omsorgen. Vidare drivs och befrämjas utvärderingsprocesser, handledning, kompetensutveckling, seminarier, nätverksträffar samt andra relevanta former för kunskapsutbyte och samverkan. Alla som arbetar inom äldre- och funktionshinderområdet inom ägarkommunerna och Stockholms läns landsting kan beröras, oavsett driftsform.

För att stödja nya sätt att erbjuda vård och omsorg möjliggör FOU nu för verksamheter inom kommun och landsting samt andra intresserade aktörer att mötas för att skapa nya kontaktytor, nätverka och ett gemensamt lärande. FOU nu är en resurs för omvärldsbevakning och för att möjliggöra att föra samman verksamheter som står inför liknande utmaningar.

Arbetsprocess

Arbetet inom FOU nu baseras på ett antal hållpunkter. Dessa är styrgruppsmöten och FoU-rådsmöten (fyra gånger är planerade för 2016), möten med representanter för respektive ägare inför arbete med verksamhetsplan, verksamhetsplan samt verksamhetsberättelse, se figur 1.

Figur 1. Årshjul för arbetsprocess inom FOU nu.

Idéer till utvecklings- och forskningsprocesser kan initieras på många olika sätt. FoU-rådet, styrgruppen, medarbetare som arbetar inom kommunalt- och landstingsfinansierade vård- och omsorgsverksamheterna oavsett driftsform samt FoU-verksamheten har initiativrätt till förslag, uppdrag eller förändrings-/utvecklings-/forskningsarbete.

Idéer, processer eller projekt som FOU nu som ska vara en aktiv part vid planeras tillsammans med den verksamhet där det ska genomföras, samtidigt är det viktigt att säkerställa att de arbeten som bedrivs är till gagn för flertal verksamheter. Idéer läggs fram för FoU-rådet för att senare gå till beslut i styrgruppen.

Prioriterade områden

FOU nu:s arbete utformas utifrån styrgruppens gemensamma fokusområden och prioriteringar och verkar främst i frågor som berör gränssnittet, mötet, samverkan mellan kommun och landsting. Vid en workshop i november 2015 lyftes några områden som beskrivs nedan. Till respektive område synliggörs projekt och processer som stödjer prioriteringen.

1. Stöd till personal- och kompetensutveckling

För att kunna möta framtida behov och utmaningar står vård och omsorg inför stora förändringar. Behovet av omfattande nyrekrytering lyfts ofta fram men också att personal väljer att stanna för att utveckla vården och omsorgen tillsammans. För såväl kommunerna som landstinget är det viktigt att vara attraktiva arbetsgivare och ha strategier för att klara framtida personal- och kompetensförsörjning.

Verksamhetsförlagd utbildning för de som utbildar sig inom vård och omsorg kan vara en arena för framtida rekrytering men även en möjlighet till utveckling av verksamheten.

Förändringskompetens, evidensbaserat arbetssätt och systematiskt kvalitetsarbete ökar möjligheterna för verksamheterna att attrahera kompetent personal och förnya arbetssätt i takt med ny kunskap och förändrade behov.

FOU nu bidrar till lärandeprocesser som involverar personal i kunskapsbaserad utveckling av verksamheter och tjänster samt bidrar till aktiv samverkan mellan lärosätena och verksamheterna.

Detta område stöds bl a genom följande projekt och processer 2016:

- A. Samordnad vårdplanering med hjälp av videoteknik
- B. Verksamhetsutveckling inom vård och omsorg i samverkan med akademien och gymnasial utbildning
- C. Orsaker till återinläggning till slutenvården
- E. Stöd för systematiskt kvalitetsarbetet
- F. Ökad självständighet för personer med funktionsnedsättning
- G. Spridning av kunskap, stöd vid implementering samt lärande nätverk

2. Stöd i arbetet med att öka samverkan mellan vård och omsorg

För en väl fungerande vård och omsorg, som kan ge rätt stöd, på rätt sätt vid rätt tid, är samverkan mellan vård- och omsorgsgivare av stor vikt. I samverkan ryms möjligheter till ökad effektivitet och innovation.

FOU nu med sina unika möjligheter som samägd verksamhet stödjer utveckling av samverkan mellan vård och omsorg samt tillsammans med verksamheter utforska utvecklingsmöjligheter som finns i gränslandet mellan kommun och landsting.

Detta område stöds bl a genom följande projekt och processer 2016:

- A. Samordnad vårdplanering med hjälp av videoteknik
- C. Orsaker till återinläggning till slutenvården
- D. Sammanhållen vård och omsorg kring personer med demenssjukdom
- F. Ökad självständighet för personer med funktionsnedsättning

3. Stöd för utvecklingen vård och omsorg i hemmet

Framtidens hälso- och sjukvård och omsorg fokuserar på att kunna ge än mer kvalificerad vård och stöd i hemmet. Rätt vård och stöd vid rätt tid är ofta i den enskildes hem. Vård och omsorg i hemmet behöver hålla god kvalitet och ge den trygghet den enskilde behöver för att inte söka annan vårdform. Det ställer krav på samverkan mellan professioner och med den enskilde och dennes nätverk. Text är det prioriterat att säkerställa trygg hemgång efter vistelse på slutenvården – för att minska risk för återinläggning.

FOU nu bidrar till ökad kunskap kring hur vård och omsorg i hemmet kan utvecklas och bidrar till lokala utvecklingsarbeten för effektivare stöd till personer med funktionsnedsättning som bor hemma.

Detta område stöds bl a genom följande projekt och processer 2016:

- A. Samordnad vårdplanering med hjälp av videoteknik
- C. Orsaker till återinläggning till slutenvården
- D. Sammanhållen vård och omsorg kring personer med demenssjukdom
- E. Stöd för systematiskt kvalitetsarbetet
- F. Ökad självständighet för personer med funktionsnedsättning
- G. Spridning av kunskap, stöd vid implementering samt lärande nätverk

4. Stöd till implementering av välfärdsteknologi, teknikstöd och e-hälsa

De möjligheter som välfärdsteknologin ger vill både kommunerna och landstinget använda för att utveckla såväl tjänster som tillgänglighet och kvalitet inom vård och omsorg. E-hälsa blir en metod för utveckling. Här krävs kunskap om teknikens möjligheter men också om hur nya arbetssätt och tjänster implementeras.

FOU nu medverkar aktivt till att de möjligheter som ny teknik ger uppmärksammas i de utvecklingsarbeten som bedrivs i samarbete med FOU nu samt bidra till kunskapsspridning avseende hur välfärdsteknologi kan införas och följas upp i vård och omsorg.

Detta område stöds genom följande projekt och processer 2016:

- A. Samordnad vårdplanering med hjälp av videoteknik
- F. Ökad självständighet för personer med funktionsnedsättning
- G. Spridning av kunskap, stöd vid implementering samt lärande nätverk

5. Stöd för systematisk kvalitetsutveckling

Det är centralt att vård och omsorg har och kan hålla en hög kvalitet. För att stödja såväl invånarnas valfrihet som verksamhetens utveckling är det viktigt att kvalitet blir möjlig att följa och kan jämföras mellan enheter och över tid. Det finns sedan en tid flera nationella kvalitetsregister och uppföljningar som ger möjlighet till såväl jämförelser som verksamhetsutveckling. Nyttan med dessa ska komma verksamheterna och medborgarna till godo.

FOU nu bidrar med kunskap och metodstöd för införande av systematiskt kvalitetsutveckling med stöd av data/register som möjliggör jämförelser med sig själv och andra.

Detta område stöds genom följande projekt och processer 2016:

E. Stöd för systematiskt kvalitetsarbetet

Projekt och processer

Ett antal nya FoU-processer initieras under 2016, samtidigt fortsätter flera långsiktiga processer att utvecklas.

För att kunna arbeta i linje FOU nu:s uppdrag och målsättning antar FOU nu ett dynamisk förhållnings- och arbetssätt. Det innebär följsamhet till förändrade behov i FoU-processerna med en kontinuerlig omprövning och värdering av arbetets utformning. Detta möjliggör en optimal resursanvändning för att på bästa sätt bidra till utveckling av vård och omsorg. Det innebär också att projekten inte är detaljplanerade på förhand. Presentationen här omfattar innehållet i korthet samt målsättning.

Följande huvudsakliga projekt och processer sker 2016:

A. Samordnad vårdplanering med hjälp av videoteknik

Motor för och stöd till och samverkansprocess mellan kommun och landsting som involverar flera olika verksamhetsgrenar och som driver förändring av vård- och omsorgsprocesser för ökad kvalitet, resursanvändande samt minskad återinläggning. Genom ökad kvalitet på vårdplaneringsprocessen och samverkan mellan aktörerna/verksamheterna stärks möjligheterna att trygga vårdkedjan för den äldre personen.

Aktiviteter under året är att söka ökad samordning och synergieffekt med motsvarande satsningar inom länet, exempelvis SVEA. Vidare ge stöd till fler kommuner och verksamheter inom länet för att använda tekniken. Möjligheterna att än mer inkludera patienten/brukaren och använda tekniken för möten inom och mellan andra verksamheter utvecklas. Samarbete med akutsjukhusen samt andra FoU-strukturer ska utvecklas. Målsättningen är att fler vårdplaneringar sker med hjälp av videoteknik. Processen planeras att fortgå och utvecklas även efter 2016 så länge behov uttrycks.

B. Verksamhetsutveckling inom vård och omsorg i samverkan med akademi och gymnasial utbildning

- Utbildningsäldreboendeprocessen

Stöd till verksamhetsutveckling, kompetensutveckling och äldreboendenas lärandemiljöer för att främja kvalitén på vård och omsorg. Vidare som en möjlig strategi för rekrytering av nya medarbetare. Processen baseras på en deltagarbaserad ansats där SÄBO (utifrån varje medverkande SÄBOs egna förutsättningar) tillsammans med högskola, universitet och gymnasium medverkar. FOU nu är en aktiv part i verksamheternas utveckling genom detta angreppssätt.

Aktiviteter och målsättning under året är fortsatt utveckling av medverkande verksamheter, initiering av mentorskap mellan verksamheter för att möta ökat intresse samt vidare utveckla samverkan mellan verksamheter och akademi.

Processen planeras att fortgå och utvecklas även efter 2016 så länge behov uttrycks.

- Kliniska lärmiljöer inom geriatrisk hälso- och sjukvård

FOU nu etablerar ett nätverk/plattform som möjliggör att adjungerande kliniska adjunkterna, AKA, får en tydlig organisering inom geriatriken i länet samt att fler AKor etableras. FOU nu står för en samordnande och stödjande roll för AKA-funktionen. Ett nära samarbete med berörda lärosäten är en förutsättning för detta arbete

Målsättningen under året är att fortsatt involvera länets geriatriska kliniker, stärka den kliniska lärmiljön för studenter, möjliggöra ökad förståelse, kunskap och intresse för geriatrisk verksamhet. Vidare att visa på möjligheterna för en specialistutbildning inom geriatrisk vård och arbete inom geriatriken samt bidra till ett tydligt utbildningsuppdrag inom geriatriken i Stockholms läns landsting. En workshop med involverade parter hålls i februari. En probleminventering rörande gemensam VIL-samordning sker under året. Samarbetet med andra akademiska plattformar inom SLL stärks. Processen finansieras via externa medel från Landstingsstyrelsens förvaltning. Ambitionen från LSF är en långsiktig satsning, medel från LSF beslutas dock årsvis.

- Utbildningsboende LSS

Under året sonderar FOU nu förutsättningar och möjligheter med att använda sig av lärdomar från Utbildningsäldreboendeprocessen fast inom LSS-verksamhet, tillsammans med intresserade verksamheter och lärosäten. Processen kan bli långsiktig men beror på utfallet av årets sondering.

- Samarbete Vård och Omsorgscollege

FOU nu samarbetar med lokala college inom ägarnas geografiska område och är vid förfrågan representanter i lokala styrgrupper. Medverkan sker så länge behov uttrycks.

C. Orsaker till återinläggning till slutenvården

För att utveckla den geriatriska vården samt öka kunskapen om återinläggning och vårdmötets betydelse för detta medverkar FOU nu i forskningsprojekt i samarbete med de geriatriska klinikerna inom SLSO.

Målsättningen under året är att bearbeta data från pilotstudie som genomfördes hösten 2015. Forskningsansökningar kommer att skickas in under 2016 för att ansöka om fortsatt finansiering. Parallellt med detta kommer data från journalsystemet Take Care och VAL-databasen att analyseras under 2016 för att undersöka vilka faktorer som påverkar återinläggning. Resultatet är av vikt för den geriatriska patienten då det möjliggör ökad förståelse för vad som påverkar återinläggning. Delfinansieras av forskningsmedel samt medverkande geriatriska kliniker och ASiH. Pågår under 2016, kompletterande forskningsmedel söks under året för fördjupade studier under 2017 och 2018 om medel erhålls.

D. Sammanhållen vård och omsorg kring personer med demenssjukdom

Flera av de lokala programmen kring demens förnyades under 2015. FOU nu medverkade även till regional uppföljning av arbetet i länet sedan Nationella riktlinjerna kom 2010. Kunskap och erfarenheter från uppföljning av samverkan samt uppdatering av lokala programmen ska spridas bl a för att förbereda inför nya nationella riktlinjer 2017. FOU nu ska fortsatt stödja samverkansgrupperna, organisera för erfarenhetsutbyte och sprida kunskap om stöd till personer med demenssjukdom och deras anhöriga. Under 2015 uppmärksammades positiva exempel på stöd i tidigt skede. Detta fortsätter 2016 med särskilt fokus på stöd till den enskilde som fått demensdiagnos.

Målsättning är att ge stöd till den lokala samverkan samt bistå med god kunskap om demensarbetet i de andra kommunerna och i länet som helhet. Vidare att inspirera till, underlätta och samordna idéer för utveckling av sammanhållen vård och omsorg för personer med demenssjukdom samt stöd till deras anhöriga. Processen planeras att fortgå även under 2017 då de nya riktlinjerna introduceras, därefter så länge behov uttrycks.

E. Stöd för systematiskt kvalitetsarbetet

- Stöd för nytta av kvalitetsregister (vt 2016)

FOU nu stödjer det systematiska kvalitetsarbetet kring de mest sjuka äldre. Det uppdrag FoU-enheterna i länet hade 2015 att stödja användningen av nationella kvalitetsregister har förlängts till och med juni 2016. Med anledning av kommunernas övertagande av hälso- och sjukvårdsansvaret vid LSS boendena kompletterar FOU nu stödet med erfarenhetsutbyte avseende Senior alert inom LSS.

Målsättningen är att utifrån verksamheternas behov erbjuda erfarenhetsutbyte, stöd för implementering, utbildning mm med prioritet för BPSD inom särskilt boende för äldre

och Senior alert inom vårdcentralerna och LSS boende. Vidare att bidra till att det finns en god planering för det fortsatta arbetet med BPSD i kommunerna från hösten 2016

Arbetet planeras och följs upp i samverkan med kontaktpersoner för respektive kommun. Samverkan sker med andra FoU:er i länet, akademiska vårdcentraler och Carpe. Processen finansieras via externa medel via satsningen Sammanhållen vård och omsorg om de mest sjuka äldre, Hälso- och sjukvårdsförvaltningen i Stockholms läns landsting och Kommunförbundet Stockholm län. Pågår under 2016.

- Öppna jämförelser – äldreomsorg

FOU nu samordnar samverkan kring öppna jämförelser – äldreomsorg.

Målsättning är att upprätta och testa en arbetsmodell för hur kommunerna kan samarbeta för att kunna använda öppna jämförelser i förbättringsarbete. En kartläggning genomförs under 2016 av vilka som ansvarar för vilken data samt när data samlas in. Därefter sker en diskussion om prioritering samt arbetsordning där inlämning av data jämförs och enhetligt förfarande säkerställs. Nästa steg är att samarbeta kring analys av kommunernas resultat samt identifiera eventuella gemensamma utvecklingsfrågor. En långsiktig process som sträcker sig efter 2016.

F. Ökad självständighet för personer med funktionsnedsättning

Skriften om intervjuundersökningen färdigställdes och lanserades 2015. Målsättningen är att den ska spridas och användas för lokalt utvecklingsarbete 2016. FOU nu stödjer det lokala arbetet och möjliggör lärande inom samt mellan verksamheter. Målsättning är vidare att bidra till lärande och samverkan för utveckling av stöd som ger ökade möjligheter för den enskildes självständighet. Flera förslag till fortsatt arbete kom fram vid gemensam konferens december 2015. Planering av arbetet stäms av med styrgruppen och genomförs av i samverkan med kommunernas kontaktpersoner.

- Lokal utveckling utifrån skriften. Pilotstudie ska genomföras i samarbete med en eller flera kommuner/utförare kring hur skriften kan användas för dialoger och utvecklingsarbeten inom en verksamhet. Flera projekt kan stödjas på olika sätt utifrån prioritering i styrgrupp.

- Samverkan kommuner och landsting. Vårdens viktiga roll lyftes fram av intervjupersonerna i undersökningen som presenteras i skriften. FOU nu tar initiativ till att bjuda in landstingsverksamheter i det fortsatta arbetet.

Processen planeras att fortgå och utvecklas även efter 2016. Detta som en del i fortsatt utveckling av "LSS-området".

G. Spridning av kunskap, stöd vid implementering samt lärande nätverk

Metoder för att stödja användning av ny kunskap och förändringsarbete inklusive uppföljning kommer att utvecklas. Detta som ett led i en evidensbaserad implementering som grund för evidensbaserad praktik. Stor vikt läggs vid att möta medarbetare och verksamheter i deras vardag, där forskning och utveckling ska ske och resultaten användas. Genom lärande nätverk möjliggörs för verksamheter att tillsammans lära av varandra samt utbyta kunskaper och erfarenheter. Vidare att stödja varandra att omsätta ny och befintlig kunskap i praktisk verksamhet. Nätverken planeras att fortgå så länge de är värdeskapande.

- Dagverksamhet demens

Ett nätverk startade 2015 och fortsätter 2016. Nätverket är för de som arbetar på eller för dagverksamheterna. Träffarna, ca 4 ggr/år, kombineras med besök på de olika dagverksamheterna. Sex av sju kommuner har deltagit hittills, under 2016 är målet att alla dagverksamheter deltar.

- Införande, användning och uppföljning av välfärdsteknologi

Nätverket möjliggör stöd till och ett gemensamt lärande mellan verksamheter som driver processer utifrån välfärdsteknologi, exempelvis nattlig tillsyn med kamera. Antalet träffar och nätverkets utveckling bestäms av verksamheternas behov i frågan.

- Äldres behov i centrum

Projektledare för de olika kommunerna träffas 1-2 ggr/termin för erfarenhetsutbyte. Därutöver bjuder FoU-enheterna i länet in till gemensamma träffar, där bl.a. Socialstyrelsen kommer att delta.

- Nätverk för arbetsterapeuter och fysioterapeuter verksamma inom äldreomsorg.

Nätverket träffas 2 ggr/termin och ämnen/teman bestäms gemensamt av deltagarna.

För detaljerad information om pågående forsknings- och utvecklingsprocesser, besök www.founu.se.

Miljö- och jämställdhetsarbete

Arbetsmiljöarbetet följer kraven utifrån ISO 14001. Det systematiska arbetsmiljöarbetet fortsätter. FOU nu eftersträvar att ha en god sammansättning av både män och kvinnor på arbetsplatsen.

Personal och ekonomi

Att engagera kompetent personal att leda utvecklings- och forskningsprocesser är en förutsättning för långsiktigt FoU-arbete. En framgångsfaktor är även att möjliggöra för personal att också dela sin tid mellan FOU nu och andra verksamheter. Detta gör att samverkan mellan

2016-02-16

verksamheter också utvecklas. Nätverket kring FOU nu och sammanhanget som FOU nu verkar i ska fortsätta att utvecklas. Till exempel med andra akademiska plattformar inom SLL, FoU-enheter, högskolor/universitet, vård- och omsorgsverksamheter samt näringslivet. Under 2016 är antalet årsarbetare 4,8.

Verksamheten samfinansieras genom anslag från parterna enligt avtal samt även genom externa intäkter, exempelvis uppdrag kopplat till kvalitetsregister samt kliniska lärmiljöer inom geriatrik.

I relation till tidigare år beräknas omfattningen av externa anslag minska vilket i kombination med ökade lönekostnader leder till mer begränsat utrymme för FoU-processer 2016.

Intäkter	
Kommuner	1 920 000
Stockholms läns landsting	1 920 000
Externa medel	1 787 500
Summa	5 627 500
Utgifter	
Personal/projektkostnader	4 827 500
Hyra, IT, OH, avskrivningar	800 000
Summa	5 627 500

Järfälla 2016-02-16

Eva Henriksen, Verksamhetschef FOU nu

Håkan Uvbagen, Bitr Verksamhetschef FOU nu

